

פרשת כי תשא התשי"ף

adk1010@gmail.com

הרב ארי דוד קאהן

1. שמות פרק לד, כז-לה

(כז) ויאמר ה' אל-משה פתב-לך את-הדברים האלה כי על-פיו הדברים האלה פתתי אתך ברית ואת-ישראל: (כח) ויהי-שם עם-ה' ארבעים יום וארבעים לילה לחם לא אכל ומים לא שתה ויכתב על-הלוחות את דברי הברית אשר דברתי אל-משה ביום הזה: (כט) ויהי בחדת משה מהר סיני וישני לחת העדת ביד-משה בחדתו מן-ההר ומשה לא-ידע פי קרן עור פניו בדברו אתו: (ל) וירא אהרן וכל-בני ישראל את-משה והגה קרן עור פניו וייראו מגשת אליו: (לא) ויקרא אלהם משה וישבו אליו אהרן וכל-הנשאים בעדה וידבר משה אלהם: (לב) ואחר-יכן נגשו כל-בני ישראל ויצוים את כל-אשר דבר ה' אתו בקהר סיני: (לג) ויכל משה מדבר אתם ויתן על-פניו מסוה: (לד) ובבא משה לפני ה' לדבר אתו יסיר את-המסוה עד-צאתו ויצא ודבר אל-בני ישראל את אשר יצוה: (לה) וראו בני-ישראל את-פני משה כי קרן עור פני משה והשיב משה את-המסוה על-פניו עד-באו לדבר אתו: ס

2. שמות רבה (וילנא) פרשת כי תשא פרשה מזו:

ומשה לא ידע פי קרן עור פניו, ומהיכן נטל משה קרני ההוד, רבנן אמרי מן המערה, שנאמר (שמות לג, כב): והיה בעבר פבודי. רבי ברכיה הפהן בשם רבי שמואל אמר הלוחות היה ארכן ששה טפחים ורחבן ששה והיה משה אוזו בטפחים, והשכינה בטפחים, וטפחים באמצע, ומשם נטל משה קרני ההוד. רבי יהודה בר נחמן בשם רבי שמעון בן לקיש אומר עד שהיה כותב בקולמוס נשתיר קמץ, והעבירו על ראשו וממנו נעשו לו קרני ההוד, שנאמר: ומשה לא ידע פי קרן עור פניו.

3. תרגום אונקלוס שמות פרק לד פסוק כט

והיה כד נחת משה מטורא דסיני ותרין לוחי דסהדותא בידיא דמשה במיחתיה מן טורא ומשה לא ידע ארי סגי זיו יקרא דאפוהי במללותיה עמיה.

4. שמות פרק לג פסוק כב

והיה בעבר פבדי ושמתיה בנקרת הצור ושכתי כפי עליך עד-עבך:

5. תרגום אונקלוס שמות פרק לג פסוק כב

ויהי במעבר יקרי ואשוניגה במערת טנרא ואגין במימרי עלך עד דאעבר.

6. רש"י שמות פרק לד פסוק כט

ויהי בחדת משה - פשהביא לוחות אחרונות ביום הכפורים:

כי קרן- לשון קרנים, שהאור מביהיק ובולט כמין קרן; ומהיכן זכה משה לקרני ההוד? רבותינו אמרו מן המערה, שנמת הקדוש ברוך הוא ידו על פניו, שנאמר ושכתי כפי:

7. חזקוני שמות פרק לד פסוק כט

ומשה לא ידע כי קרן עור פניו כשנתן הקדוש ברוך הוא את ידו ע"פ המערה שהיה בה משה כדכתיב והיה בעבור כבודי ושמתך בנקרת הצור ושכתי כפי עליך עד עברי, וכתוב ויעבור ה' על פניו, משם זכה לקרני ההוד ומה שזכה בלוחות אחרונות ולא בראשונות היינו ע"י שהראשונות נתנו לעין כל ברעמים וקולות ואש, ובאלו כתיב גם איש אל ירא בכל ההר וגו', ומאחר שהראשונות נתנו בקולות וברקים וענן ולפידים והללו נתנו בחשאי. אלולי קרני ההוד היה פתחון פה לאומות לומר לא נתנו לוחות אחרות ולא היו מאמינים שנתנה לו הקדוש ברוך הוא. ד"א לפי שרצו להעמיד להם מנהיג במקום משה הראה להם הקדוש ברוך הוא שהוא מלא מזיו שכינתו על פיו, ואין להעמיד אחר במקומו.

8. דברים פרק לד, ה-ז

(ה) וימת שם משה עבד-ה' בארץ מואב על-פי ה': (ו) ויקבר אתו בגל בארץ מואב מול בית פעור ולא-ידע איש את-קברתו עד היום הזה: (ז) ומשה בן-מאה ועשרים שנה במותו לא-כהתה עינו ולא-גס לחה:

9. תלמוד בבלי מסכת מגילה דף ז עמוד ב

אמר רבא: מיחייב איניש לבסומי בפוריא עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי.

10. תלמוד בבלי מסכת מגילה דף יג עמוד ב עין יעקב

"הפיל פור הוא הגורל", תנא, כיון שנפל פור בחדש אדר, שמח שמחה גדולה, אמר, נפל לי פור בירח שמת בו משה רבן, (ולא היה יודע) והוא לא ידע שבשבועה באדר מת משה רבינו, ובשבועה באדר נולד משה רבינו.

11. אסתר פרק ה, ט

(ט) ויצא המן ביום שהוא שמח וטוב לב וכראות המן את-מרדכי בשער המלך ולא-קם ולא-זע מפניו ויפלא המן על- מרדכי חמה:

12. בראשית פרק יט, לג-לה

(לג) ותשקין את-אביהו גין בלילה הוא ותבא הבכירה ותשקב את-אביה ולא-ידע בשכבה ובקומה: (לד) ויהי ממחרת ותאמר הבכירה אל-הצעירה הן-שכבתי אמש את-אבי נשקנו גין גם-הלילה ובאלי שכבי עמו ונחיה מאבינו זרע: (לה) ותשקין גם בלילה שהוא את-אביהו גין ותקם הצעירה ותשקב עמו ולא-ידע בשכבה ובקומה:

13. בראשית פרק לא, לב

(לב) עם אשר תמצא את-אלהיך לא יחיה נגד אחינו הפרלן מה עמדי וקח-לך ולא-ידע יעקב כי רחל גנבתם:

14. בראשית פרק לט, ו-ז

(ו) ויעזב כל-אשר-לו ביד-יוסף ולא-ידע אתו מאומה כי אם-הלחם אשר-הוא אוכל ויהי יוסף יפה-תאר ויפה מראה: (ז) ויהי אסר הדברים האלה ותשא אשת-אדניו את-עיניה אל-יוסף ותאמר שכבה עמי:

15. ויקרא פרק ה, יז

ואם-נפש כי תחטא ועשתה אחת מכל-מצות ה' אשר לא תעשינה ולא-ידע ואשם ונשא עונו:

16. תלמוד בבלי מסכת שבת דף פח עמוד א

דרש רבי סימאי: בשעה שהקדימו ישראל 'נעשה' ל'נשמע', באו ששים רבוא של מלאכי השרת, לכל אחד ואחד מישראל קשרו לו שני פתרים, אחד פנגד 'נעשה', ואחד פנגד 'נשמע'. וכיון שחטאו ישראל, ירדו מאה ועשרים רבוא מלאכי חבלה, ופרקום, שנאמר: (שמות ל"ג) "וימתצלו בני ישראל את עינים מהר חורב". אמר רב תמא בר חנינא: בחורב טענו, בחורב פרקו. בחורב טענו, פדאמרין. בחורב פרקו, דכתיב: "וימתצלו בני ישראל" וגו'. אמר רבי יוחנן: וכלן, זכה משה ונטלן, דסמיה ליה: (שמות ל"ג) "ומשה יקח את האהל". אמר ריש לקיש: ועתיד הקדוש ברוך הוא להחזירן לנו, שנאמר: (ישעיהו ל"ה) "ופדוני ה' ישבון, ובאו ציון ברנה, ושמתת עולם על ראשם, ששון ושמחה ישגיגו, ונסו גגון ואנקה", שמחה שמעולם, על ראשם.

17. רש"י מסכת שבת דף פח עמוד א

שני כתרים - מזיו שכינה. מאה ועשרים - [כל אחד ואחד נטל כתר]. טענו - הכתרים, והכי משמע את עדים [אשר היו להם] מהר חורב. בחורב פרקו - דמשמע נמי ויתנצלו את עדים מהר חורב. ומשה יקח - אותו עדי, לשון אחר: את האהל, לשון בקלן גרו עלי ראשי לאורו אלף חשף: (איוב כט) והוא היה קירון עור פניו.

18. תוספות מסכת שבת דף פח עמוד א

שני פתרים - של הוד היו לפיכך כשנטל משה קרן עור פניו.

19. ספר ישמח ישראל - ירחמיאל ישראל יצחק דנציגר אדמו"ר מאלכסנדר 1853-1910

ונודע מ"ש האר"י הקדוש (בסידורו) מדת הוד הוא כנגד בורא רפואות, והיום שהוא מדת הוד שבהוד הוא בורא רפואות שבבורא רפואות, ופ"י הענין כמו"ש המחקרים שטוב יותר [היודע] שאינו יודע

מאינו יודע שאינו יודע, כי היודע שהוא חולה ר"ל דורש עכ"פ מזור וארוכה ומרפא לתחלואיו, ולזה עצמו צריך רפואה, וזהו בורא רפואות שבבורא רפואות, שבורא לו רפואה שידע שנצרך להרפואה:

20. ספר פרי צדיק ל"ג בעומר וסיום הש"ס - אות א

ור' שמעון ב"ר יוחאי היה תלמיד רבי עקיבא ואמר (גיטין סז.) שנו מדותי שמדותי תרומות מתרומות מדותיו של רבי עקיבא. והיינו שורש למודי רבי עקיבא. והיה זה בל"ג בעומר בספירת הוד שבהוד. **דהוד הוא מדת אהרן הכהן.** דז' רועים נגד ז' מדות (כמו שחשב בזוהר חדש תולדות) והוא היה גם כן שורש תורה שבעל פה. דמשה רבינו עליו השלום היה שורש תורה שבכתב. ואהרן שורש תורה שבעל פה כמו שנאמר כי שפתי כהן וגו' ותורה יבקשו מפיהו. וכמו שנאמר והוא יהיה לך לפה. **וספירת הוד שבהוד הוא שורש תורה שבעל פה** כמו תרומות מתרומות מדותיו של רבי עקיבא, וביום הסתלקותו נקרא הילולא דר' שמעון ב"ר יוחאי דכל ישראל שבדורו קבלו ונקבע בלכם אז הדברי תורה שלו, כמו שדרשו במדרש בזמן שבעליהם נאספין מהם. **ובי"ד באייר פסח שני מתחיל ספירת הוד,** דאיתא בזוהר הקדוש (ח"ג קנ"ב ב) פסח ראשון מימינא פסח שני משמאלא וכו' ובימינא דתמן תורה שבכתב כו', ואחר כך בל"ג בעומר שהיא הוד שבהוד הוא שורש מדת אהרן שהוא אוהב את הבריות ומקרבן לתורה, **וברבי עקיבא שהיה שורש תורה שבעל פה שהיה דורש כתרי אותיות** (כדאיתא מנחות כט ע"ב) ואיתא במדרש (ת' חוקת ח') דברים שלא נגלו למשה נגלו לרבי עקיבא וחביריו, וכל יקר ראתה עינו זה רבי עקיבא וחביריו, **והיינו כתר** דדרשו בגמרא (מגילה טז ע"ב) יקר אלו תפילין שבראש שהם למעלה כמו כתר. ולא יכלו לקבוע יום הילולא ביום פטירת רבי עקיבא מפני שנהרג. ועל זה אמרו (מנחות שם) כך עלה במחשבה לפני דהיינו שהיה משורש מחשבה, והיה נקרא עקיבא בן יוסף שהיה כמו משיח בן יוסף דאיתא בגמרא (סוכה נב.) שיהרג, ומהס"ת היה נצרך להיות כן לטובת ישראל, וכן היה נצרך ברבי עקיבא, ולכן קבעו ההלולא ביום פטירת ר' שמעון ב"ר יוחאי שהיה בו תרומות מתרומות מדותיו של רבי עקיבא, ומהס"ת נולד ר' שמעון ב"ר יוחאי גם כן ביום זה כמו שהוכיחו בגמרא (קידושין לח.) ומנין שבז' באדר נולד משה כו' שהקדוש ברוך הוא יושב וממלא שנותיהן של צדיקים מיום ליום וכו' ולכן ביום זה ירדה נפש זה שהיה שורש תורה שבעל פה ולכן איתא בירושלמי (פ"א דסנהדרין) דאמר לו רבי עקיבא לר' שמעון ב"ר יוחאי דייד שאני ובוראך מכירין כחך, שלא היה שום אדם מכיר כחו רק הקדוש ברוך הוא ורבי עקיבא שהיה שורש תורה שבעל פה, ובכל שנה כשבא יום זה יכול כל אדם לזכות לפי כחו להשיג קביעת הדברי תורה שירד ביום זה בתורה שבעל פה ולכן קבעוהו למועד:

21. אמרי אמת שמות פורים

בגמרא (מגילה ב: ג א) דרשו מה דכתיב (אסתר ט כח) משפחה ומשפחה מדינה ומדינה ועיר ועיר, והלא כתיב שם גם דור ודור, אולם הכוונה כדכתיב (שמות יז טז) מלחמה לה' בעמלק מדור דור וכתוב (תהלים קמה ד) דור לדור ישבחה מעשיך שלכל דור יש חלק בזה וכל דור נותן שבת, וזה שאיתא (חולין קלט ב) מרדכי מן התורה מנין דכתיב (שמות ל כג) מר דרור וכו' ושם כתיב ואתה קח לך בשמים ראש וכתוב (שם פסוק לא) שמן משחת קודש יהיה זה לי לדורותיכם ואיתא בזוה"ק (תקונ"ז קיד א) שכחו של משה רבינו ע"ה ישנו בכל דור ואיתא (מנחות פד א) רחמנא אמר לך לדורותיכם ואת אמרת תיבטל, מרדכי עורר אז כח למעלה מן הטבע דאיתא בשפת אמת בשם אאז"ל (פורים תר"מ) על מה שאיתא בגמרא (מגילה ז ב) מיחייב איניש לבסומי בפוריא עד דלא ידע היינו לעלות עד עץ החיים למעלה מעץ הדעת, זהו בשמים ראש מר דרור חמש מאות דאיתא (בר"ר טו ז) עץ חיים מהלך חמש מאות שנה, ואיתא שם בשפת אמת ששער החמשים הוא כנגד מה שכתוב (אסתר ה יד) יעשו עץ גבוה חמשים אמה, שער החמשים הוא למעלה מן ההשגה, ואיתא (ר"ה כא ב) שמשה גם כן לא השיג זאת אלא שיש זמנים שצריכים לעורר למעלה מן ההשגה וזה ישנו בכל דור ששמן המשחה ישנו בכל דור, רחמנא אמר לך לדורותיכם וכו', ומי שנגע בשמן המשחה נעשה קודש ולמרדכי היה גם כן נגיעה בזה וזהו נס שהוא למעלה מן הטבע כי שמן המשחה היה כולו נס (עי' הוריות יא ב) ומה שהוא למעלה מן ההשגה הוא עד דלא ידע.

22. מי מרום פורים הרב חרל"פ עמ' קלו

פורים הוא יום התגלות פנימיות רצונם של ישראל, וכל השנה היא הכנה לפורים. מה שבכל השנה נמצא בבחינת אתכסיא – בפורים היא באתגליא. והדברים הולכים ומתעלים, הפנימיות של הנפש נעשית בפורים לחיצונית של הגוף, ופנימיות חדשה וגדולה יותר נספגת בנפש. כך מתעלים הדברים משנה לשנה, מפנימיות לחיצונית, ומפנימי-פנימיות לפנימיות. אשרי מי שזוכה לישר דרכו ולדעת את אשר לפניו ולהלך ולעלות מעלה מעלה, מדרגה לדרגה, עד אין קץ ומכלית הלך וגדול, הלך וגדול"

23. אורי וישעי - הרב חרל"פ

אולם, התכלית המבקש הוא שלא רק הנשמות יתנו מהאור הנפלא הזה, כ"א גם פה בעולם הזה לא תהיה שום חציצה בפני עולם הנבדל - עולם הבא. שלא רק הנשמה תתחזה כ"א גם 'ונגלה פבוד ה' וראו כל בשר יחדיו כי פי ה' דבר', ושיתאחדו יחד כל העולמים בלם, להיות ה' אהד וישמו אהד"

24. ספר פחד יצחק על פורים ענין לב

מהנעשה בסעודות פורים אצל חז"ל אנו יודעים כי קם רבה ושחטיה לר' זירא. והנה פירושו של גמרא זו בשאר ימות השנה אינו נוגע לנו היום, אבל היום אנו תופסים את הענין על דרך זה; בשעת שמיעת עשרת הדברות פרוחה נשמתן של ישראל על כל דיבור ודיבור, עד שהוריד הקב"ה טל של תחיה. והמכוון בזה היא, כי לעולם זהו הכלל בקבלת התורה וקליטתה לתוך עצמיות הנפש, שאין היא באה אלא מתוך חידוש החיות אשר באדם. כלומר, חיות הנפש המקבל את דברי התורה צריכה להיות חיות חידוש הבאה במקומה של החיות הקודמת. והיינו שעל כל דיבור ודיבור פרוחה נשמתן, והחיות נקנית בחליפין. והרי על מתן תורה דהר סיני עדיין היתה קיימת מודעה רבה לאורייתא. אלא דהדר קבלוה בימי אחשורוש, לכן ענין זה של חליפי החיות נמצא הוא גם בהקבלה דבימי אחשורוש. וקם רבה ושחטיה לר' זירא. כמובן שאין לנו שום שייכות למדרגות כאלו, אבל לכל הפחות במקום החיות נשתדל לקיים זה במקצת בנוגע לכח הדעת. נעסוק בעבודת היום מתוך התחדשות הדעת, נעסוק בעבודת היום בכחה של הדעת הרוממה הנוולדת מחדש, אחרי שהדעת הרגילה והמצויה חלפה הלכה לה. חייב לבסומי עד דלא ידע!

25. ספר שפת אמת - שמות - לפורים - שנת תר"מ

איתא בגמרא חייב אדם לבסומי בפוריא עד דלא ידע כו'. שמעתי בזה מילין מפה קדוש מו"ז ז"ל לעלות עד למעלה מעה"ד טוב ורע. ואיני זוכר הדברים על בורין. אבל נראה תורף הדברים דכתיב עץ גבוה חמשים אמה והם כל מדריגות השערי טומאה שיש מ"ט פנים טמא כו'. כי כח של עמלק נמצא בכל המדריגות. אבל באמת שער הנ' של הקדושה. שם לא יש ב' הדרכים. רק כולו טוב. כי שם שורש האחדות. וע"ז כתיב כאשר ירים משה ידו לשער הנ' ועץ החיים שהיא התורה. ולכן כשנתעורר כח מרע"ה שהוא שר התורה יש מפלה לעמלק. לכן איתא שבפורים קבלו התורה כו'. והיינו התגלות עץ החיים. ושם נק' דלא ידע בין ארור כו'. שאין שם שום אחיזה לסט"א כלל. כי הוא שורש האחדות כנ"ל:

26. עולת רא"ה עמ' רנ"ח

עד דלא ידע - עד שיתעלה למעלה מן הדעת, למעלה מחטא עץ הדעת...עד שייחזר לדרגת אדם הראשון לפני החטא, לפני חטא עץ הדעת"

27. מחזור ליום הכפורים - סדר עבודה :

אמת מה נהדר הנה פהו גדול בצאתו מבית קדשי הקדשים בשלום בלי פגע: ויבן מה נהדר הנה פהו גדול בצאתו בשלום מן הקדש...: כפרקים היוצאים מזיו הסיות. מראה כהן: כגדל גדילים בארבע קצוות. מראה כהן: פדמות הקשת בתוך הענן. מראה כהן: פהוד אשר הליביש צור ליצורים. מראה כהן: כנרד הנתון בתוך גנת חמד. מראה כהן...: כפעמוני זהב בשולי המעיל. מראה כהן...: פרוצה זרימת שמש על הארץ. מראה כהן: